

Reactie coalitieakkoord Federatie voor Gezondheid

Vorbij het kantelpunt, de vitalisering van Nederland

De Federatie voor Gezondheid (FvG) is blij dat het Regeerakkoord er is. Gezien het kantelpunt waarop de Nederlandse samenleving zich bevindt, is een missionair kabinet belangrijk. Tevens constateert ze opgelucht dat preventie blijvend op de agenda staat. Het preventieakkoord wordt gecontinueerd, op onderdelen uitgebreid en een suikertaks wordt mogelijk ingevoerd. Tegelijkertijd bespeurt zij ook beleidsverlegenheid om door te pakken, juist voorbij het kantelpunt te gaan. We moeten dringend een aantal 'wissels' in de samenleving omzetten om de Nederlandse bevolking te vitaliseren en gezonder te maken. De problemen in de zorg los je niet alleen op door aan de achterkant de zorgcapaciteit beter te organiseren zoals de coronacrisis pijnlijk duidelijk maakt. Dat doe je vooral aan de voorkant door mensen te stimuleren en faciliteren gezonder, vitaler en -letterlijk- zorgelozer te gaan leven, én minder onze leefomgeving te vervuilen. Inzetten op vitalisering in de volle breedte dus, in interactie met andere beleidsterreinen, zowel op individueel als collectief niveau. En dat vraagt om een lange adem. De suggestie aan het Kabinet is daarom om de vitalisering van Nederland als één van de centrale, verbindende beleidsthema's te maken en daarvoor het budget drastisch te vergroten.

1. De vitalisering van Nederland

Het op ziekte gebaseerde zorgstelsel kan de grote toeloop van zieke mensen niet meer aan. Het zorgstelsel is niet meer te bemensen, niet meer te betalen en de huidige complexe meervoudige gezondheidsproblemen, vaak in combinatie met problemen op andere leefgebieden, laten zich niet geïsoleerd, 'ziekte-per-ziekte', oplossen.

De uitdaging is niet zozeer het zorgstelsel beter te laten functioneren, maar de Nederlandse bevolking te vitaliseren zodat ze er minder gebruik van hoeft te maken en sociaaleconomische gezondheidsverschillen worden verkleind. De *countervailing power* van een vitale bevolking ontbreekt. De wijze waarop de samenleving is ingericht en een ongezonde leefstijl conditioneert, is het dieperliggende probleem.

Er is vitaliteitsbeleid nodig dat offensief is naar de oorzaken. Dit betekent versterken van de preventie-infrastructuur en daarnaast biodiversiteit en natuur herstellen, gezondheid meenemen in de ruimtelijke ordening, mobiliteit, onderwijs en woningbouw, klimaat- én gezondheidsschade beprijsen, schadelijke producten of diensten verbieden, en positieve bijdragen aan kwaliteit van bodem, water en lucht belonen. En bovendien accepteren dat we vooral ruimte moeten geven aan kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Deze groepen van mensen moeten kunnen groeien, onderwijs volgen, sporten, anderen ontmoeten en gezelligheid beleven, samenwerken, ontspannen, cultuur kunnen bezoeken en ervaren.

2. Continuering nationale preventieakkoord

Het kabinet continueert het nationale preventieakkoord en dat is goed. Bovendien spreekt ze nadrukkelijk over versterking van de Publieke Gezondheid wat hard nodig is. Maar het is niet genoeg. Nu al blijkt dat de gestelde ambities voor 2040 niet worden gehaald als er niet meer wordt geïnvesteerd. En het moet concreter. Daarom is er onder maatschappelijke organisaties, verenigd in

de initiatiefgroep Nationaal Preventieakkoord¹, breed draagvlak om zwaarder in te zetten op preventie, de beweging van nazorg naar voorzorg te maken. Ze heeft daartoe een aantal goede voorstellen gedaan. De FvG zou graag zien dat het nieuwe kabinet in de komende periode een aantal van de gedane suggesties overneemt, in bijzonder een aantal wissels in de samenleving omzet zodat preventie beter gaat lonen voor zorgverzekeraars, gemeenten, bedrijven en niet in de laatste plaats de burger zelf. Dat vraagt om aanpassingen in het hele systeem en dus ook in wet- en regelgeving.

3. Tot slot

Als FvG blijven wij ons inzetten om op een positieve manier de vitalisering van Nederland te agenderen, stimuleren en faciliteren. Dat doen we vanuit onze overtuiging dat deze beweging meerdere kabinetsperiodes nodig heeft. De afgelopen jaren hebben we al veel denkwerk verricht en een divers en inclusief netwerk opgebouwd dat de drive, expertise en gedachtesprong heeft gemaakt om de gewenste beweging van nazorg naar voorzorg te realiseren. Ons kennis en netwerk stellen we graag beschikbaar aan de overheid om de noodzakelijke vervolgstappen naar een toekomstbestendiger zorgstelsel te maken dat meer en beter bijdraagt aan de gezondheid en veerkracht van de Nederlandse bevolking, en dat gezondheidsverschillen verkleint.

Utrecht, 17 januari 2022,

Namens de Federatie voor Gezondheid,

Thomas Plochg, directeur

De Federatie voor Gezondheid telt momenteel bijna 80 leden. Zowel publieke als private partijen trekken hier met elkaar op en versterken elkaar in de beweging van nazorg naar voorzorg. Elk lid doet dat op zijn eigen manier. Tegelijkertijd zoeken leden elkaar op om vorm te geven aan interdisciplinaire initiatieven en een bijdrage te leveren aan het grotere geheel. Samen werken we aan innovatieve oplossingen die de collectieve beweging naar voorzorg dienen, samen maken we ons sterk voor adequate preventie maatregelen vanuit de overheid. Dat doen we gericht en onderbouwd: onze gebundelde ervaring, opgedaan in de praktijk en in de proeftuinen van leden die zich toegelegd hebben op innovatieve interventies, heeft inmiddels een schat aan goede voorbeelden, succesfactoren en kansrijke ideeën opgeleverd. De Federatie is een inclusief en divers netwerk voor, door en met leden, van startup tot landelijke instelling, van commercieel tot non-profit.

¹ Brief van de Initiatiefgroep Nationaal Preventieakkoord aan de informateur, dd. 19 mei 2021.